

WAA: Werken Aan Arbeid?

Grip op doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering door WAA

Bijlage bij een rekenkamerbrief van de Rekenkamercommissie Beesel

Versie: definitief

Datum: 5 juni 2015

Onderzoeker:
Drs. K. Bongers

Bongers
Onderzoek & Advies

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Aanleiding.....	3
Doelstelling, centrale onderzoeksvraag en deelvragen	3
Beschrijving onderzoeksopzet en –aanpak	4
Reikwijdte.....	4
Leeswijzer	4
Hoofdstuk 1: Beantwoording onderzoeksvragen	5
<i>Vraag 1 (Huidige en toekomstige financiële risico's in beeld?).....</i>	<i>8</i>
<i>Vraag 2 (Sturen op beperken van financiële risico's door raad mogelijk?)..</i>	<i>8</i>
<i>Vraag 3 (Huidige en toekomstige effecten in beeld?).....</i>	<i>9</i>
<i>Vraag 4 (Sturen op gewenste effecten door raad mogelijk?)</i>	<i>13</i>
Hoofdstuk 2: Onderbouwing & beschrijving	8
WAA: NV versus GR.....	8
Relatie WAA en gemeenten	8
Wettelijk kader	9
Doelgroep: Wsw-oud.....	13
Doelgroep nieuw	14
Quotumregeling	15
Product-Markt Combinaties (PMC's).....	16
Financiering vanuit het Rijk.....	17
Financiering GR en NV.....	19
Begrotingen en jaarrekeningen GR en NV.....	19
Accountantscontrole/rechtmatigheid	20
Exploitatietekorten & weerstandsvermogen	20
Koers WAA.....	21
Appendix: Checklist vraagpunten doelmatigheid en doeltreffendheid WAA	25

Inleiding

Op 1 januari 2015 trad de Participatiewet in werking, waarmee taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden rond werk en inkomen geheel de verantwoordelijkheden van gemeenten werden. De gedachte achter de Participatiewet is dat er één regeling komt die de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samenvoegt. Gemeenten zouden de taken beter (doeltreffender) en goedkoper (doelmatiger) kunnen uitvoeren dan het Rijk, omdat zij dicht bij de burger staan.

Aanleiding

De gemeenteraad van Beesel maakt zich zorgen over de risico's betreffende het verdienmodel van het Werkvoorzieningschap Venlo en omstreken, dat al jaren de Wsw voor de gemeenten Beesel, Bergen en Venlo uitvoert en waar zij deel van uit maakt.

Bij de raad bestaat behoefte aan concrete aanknopingspunten om invulling te kunnen geven aan zijn kaderstellende en controlerende taak.

Doelstelling, centrale onderzoeksvraag en deelvragen

Doel van het onderzoek :

Het identificeren van mogelijkheden en onmogelijkheden van de gemeenteraad van de gemeente Beesel om kaders te stellen voor de beleidsuitvoering door WAA en om de doelmatigheid en de doeltreffendheid daarvan in de toekomst te kunnen controleren.

Centrale onderzoeksvraag:

Hoe kan de gemeenteraad kaders stellen aan de beleidsuitvoering door WAA en hoe kan zij die uitvoering op doelmatigheid en doeltreffendheid controleren?

Onderzoeksvraag 1: Zijn de (huidige en toekomstige) financiële risico's van de transformatie in beeld ?

Onderzoeksvraag 2: Hoe kan de gemeenteraad sturen op het beperken van de financiële risico's?

Onderzoeksvraag 3: Zijn de (huidige en toekomstige) effecten van de transformatie in beeld?

Onderzoeksvraag 4: Hoe kan de gemeenteraad sturen op de gewenste effecten?

Beschrijving onderzoekopzet en –aanpak

Het onderzoek werd uitgevoerd door middel van deskresearch (documentenonderzoek). Ook vond op 10 april 2015 een interview plaats met de beleidsmedewerker Werk, Inkomen en Zorg van de gemeente. Het verslag van het interview is voor commentaar, aanvulling en correctie voorgelegd en daarna vastgesteld. Het vastgestelde verslag is (mede) als basis gebruikt voor het rapport.

Deze conceptrapportage werd voor ambtelijk wederhoor (een feitencheck) aangeboden. De resultaten van het ambtelijk wederhoor werden verwerkt in deze definitieve rapportage.

Reikwijdte

- Dit onderzoek betreft een quick-scan. In totaal waren 4 werkdagen beschikbaar voor de uitvoering. Hoewel steeds gestreefd is naar volledigheid, is het onvermijdelijk dat bepaalde zaken in deze quick-scan niet zijn meegenomen en dat beschrijvingen en analyses beknopt blijven;
- Het onderzoek heeft niet tot doel om “fouten” te ontdekken, maar is bedoeld om de bestaande situatie te verduidelijken en eventuele vraagpunten te identificeren;
- Het onderzoek heeft als object van onderzoek dan ook niet de controle van juistheid of volledigheid van de voor het onderzoek beschikbaar gestelde dossierstukken. Evenmin is het onderzoek gericht op de rechtmatigheid. Uiteraard worden eventuele constatering ter zake wel vermeld in de rapportage;
- Deze rapportage is bedoeld als bijlage bij een rekenkamerbrief. Voor zover in dit rapport oordelen staan, worden deze geacht voor openbaarmaking te zijn overgenomen door de rekenkamercommissie, waardoor het oordelen van de rekenkamercommissie zijn.

Leeswijzer

Allereerst wordt in hoofdstuk 1 kort en bondig antwoord gegeven op de door de rekenkamercommissie gestelde onderzoeksvragen. Daarna wordt ter onderbouwing van de beantwoording in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van de feitelijke situatie, zoals die uit het onderzoek is gebleken. Eventuele vragen die op grond van het onderzoek niet direct beantwoord konden worden, maar die voor kaderstelling en controle door de gemeenteraad belangrijk kunnen zijn, staan in de lopende tekst van hoofdstuk 2.

De vragen uit de lopende tekst worden tenslotte opgesomd in de appendix bij dit rapport. De appendix is daarmee een checklist die raadsleden uit Beesel kunnen gebruiken bij toekomstige debatten, gesprekken en vragen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de WAA.

Hoofdstuk 1: Beantwoording onderzoeksvragen

Onderzoeksvraag 1: Zijn de (huidige en toekomstige) financiële risico's van de transformatie in beeld ?

Uit het onderzoek blijkt dat de *huidige* financiële risico's bij de WAA in beeld zijn. Die liggen dan ook voor de hand: er is feitelijk sprake van een bezuiniging door het Rijk. De vergoeding per SW-medewerker gaat stapsgewijs omlaag en op het budget voor de Participatiewet zit een taakstelling. Door de overdracht van taken van het Rijk naar gemeenten ligt het financiële risico nu ook niet meer bij het Rijk, maar juist bij de gemeenten.

Voor zover op basis van het onderzoek kan worden vastgesteld, is ook de gemeenteraad op de hoogte is van de huidige financiële risico's van de transformatie. Echter, in 2012 werd door de deelnemende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo het kaderstellende uitgangspunt vastgesteld dat gemeenten niet tot nauwelijks financieel risicodragend willen zijn voor wat betreft het bedrijfsresultaat van de uitvoerder(s) van de Wsw dan wel Participatiewet. Niet geheel duidelijk is of beseft wordt dat het feitelijk *moeten* dragen van financiële risico's niet beperkt kan worden door een verklaring dat men dat niet *wil*.

De *toekomstige* financiële risico's zijn moeilijk in te schatten, omdat wijzigingen in wetgeving, de ontwikkelingen in het zittende bestand Wsw-ers, eventuele toelating van nieuwe doelgroepen tot de WAA, de financiële gevolgen van het afstoten van Product-Markt-Combinaties, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en (on)mogelijkheden voor het creëren van nieuwe banen en dergelijke, zeer moeilijk zijn in te schatten.

In de jaarstukken van de GR over 2013 wordt bovendien aangegeven dat geen garantie kan worden gegeven dat in de toekomst altijd rechtmatig wordt gewerkt, omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig. Onduidelijk is wat de omvang van het daarmee gepaard gaande risico is en in welke omvang dit risico zich in het verleden heeft voorgedaan. Dat blijkt niet uit de stukken.

Onderzoeksvraag 2: Hoe kan de gemeenteraad sturen op het beperken van de financiële risico's?

Feitelijk kan de gemeenteraad alleen rechtstreeks via de P&C-cyclus sturen op het beperken van financiële risico's. De invloed van de gemeenteraad op de uitvoering is beperkt. De gemeenteraad kan van zijn gevoelens doen blijken bij de begroting van de GR en zo nodig bezwaren kenbaar maken bij de jaarrekening van de GR. Niettemin kunnen de stukken dan toch worden vastgesteld.

De gemeente kan financiële risico's niet beperken door (verplichte) bijdragen aan de WAA op te schorten of om te weigeren deze te betalen. In het ultieme geval dat de WAA wordt opgeheven is Beesel mede-aansprakelijk voor eventuele verliezen als gevolg van liquidatie van de GR en bij uittreden uit de GR blijft Beesel nog 5 kalenderjaren mede-aansprakelijk voor eventuele exploitatietekorten.

Hoewel de gemeenteraad dus maar beperkt kan sturen op de uitvoering, kunnen de financiële risico's op verliesgevend exploitatie door de WAA-groep NV worden beperkt door de nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet geheel of gedeeltelijk door te sluizen naar de WAA. Daar is een expliciete opdracht vanuit de gemeenteraad van de deelnemende gemeenten voor nodig. Overigens moet vooraf dan wel duidelijk zijn hoe de lusten en eventuele lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten. Wie moet bijvoorbeeld welke lasten dragen als niet alle gemeenten kiezen voor hetzelfde model?

Mogelijk kunnen de financiële risico's ook worden beperkt door afstoting door de WAA van verliesgevende Product-Markt-Combinaties. Echter, wat precies de financiële voor- en nadelen daarvan zijn kon op grond van het onderzoek niet worden vastgesteld.

Door aan de slag te gaan met het creëren van extra banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, kan Beesel eventuele financiële schade door quotumheffingen proberen te beperken.

Mogelijk kan de gemeente financiële risico's verder beperken door zo min mogelijk nieuwe contracten af te sluiten met een loon dat boven het minimumloon ligt. Of dat wenselijk is, wordt uiteraard bepaald door de politieke besluitvorming.

Onderzocht zou moeten worden of het een financieel voordeel oplevert als burgers die niet woonachtig zijn in Beesel door tussenkomst van de WAA passende arbeid wordt aangeboden en of dit wettelijk mogelijk en politiek wenselijk is.

Ook zou moeten worden onderzocht of rechthebbenden uit Beesel kunnen worden verplicht om altijd bij of via de WAA passende arbeid te verrichten, wat de financiële voor- en nadelen daarvan zouden zijn en of dit politiek wenselijk is.

Onderzoeksvraag 3: Zijn de (huidige en toekomstige) effecten van de transformatie in beeld?

Iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet. Die wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking toe te geleiden naar werk en zodoende te laten participeren. Of dit effect ook gerealiseerd wordt, moet blijken.

Een van de directe effecten van de transformatie is dat er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk is en dat burgers die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van passende arbeid daar alleen nog op grond van de Participatiewet aanspraak op kunnen maken. De doelgroep van de Participatiewet is breder dan de oude doelgroep van de Wsw en bevat bijvoorbeeld ook (langdurig) werklozen.

Op den duur zal het bestand Wsw-ers (oud) door natuurlijk verloop (uitstroom naar WAO of WIA, het bereiken van de pensioenleeftijd en sterfte) geleidelijk afnemen tot nul. Zonder toevoeging van (een deel van) de nieuwe doelgroep van de Participatiewet aan de huidige doelgroep van de WAA, zal de WAA op den duur overbodig worden. Er is dan sprake van een sterfhuus-constructie.

Wordt (een deel van) de nieuwe doelgroep van de Participatiewet wel toegevoegd aan de huidige doelgroep van de WAA, dan zou het effect van de transformatie –althans voor de WAA- beperkt kunnen blijven. Voor een nieuw samengestelde doelgroep zou de WAA ook in de toekomst passende arbeid kunnen verzorgen of daarbij bemiddelen.

Uitvoering op afstand leidt tot eenzijdige aandacht voor eventuele financiële risico's. Dat is inherent aan de uitvoering via een gemeenschappelijke regeling en een NV. Het effect dat daardoor optreedt is dat de doelgroep en hun belangen steeds verder buiten beeld raken bij de gemeente. De Nationale ombudsman signaleerde dat hierdoor een gebrek aan vertrouwen ontstaat. Dit terwijl er juist een 'betekenisvolle' relatie zou moeten zijn tussen gemeenten en de mensen die werken in SW-bedrijven.

Onderzoeksvraag 4: Hoe kan de gemeenteraad sturen op de gewenste effecten?

De gemeenteraad kan slechts beperkt sturen op de gewenste effecten.

Door de nieuwe doelgroep geheel of gedeeltelijk toe te voegen aan de oude Wsw-doelgroep die nu door de WAA wordt bediend, zou kunnen worden voorkomen dat de WAA uiteindelijk verdwijnt. Daartoe is expliciete besluitvorming van de gemeenteraad nodig.

Om iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, ook daadwerkelijk zinvolle arbeid te bieden zou de gemeenteraad kunnen aandringen op het creëren van zoveel mogelijk geschikte banen. De gemeente zou dit zelf kunnen doen, door samenwerking met bedrijven, instellingen en andere overheden of met de WAA.

Tenslotte wordt opgemerkt dat als het beperken van financiële risico's het door de gemeente gewenste effect van de transformatie zijn, dat dan de mogelijkheden om daarop te sturen, zoals gezegd, beperkt zijn. Zie daarvoor de beantwoording van onderzoeksvraag 2.

Hoofdstuk 2: Onderbouwing & beschrijving

WAA: NV versus GR

De gemeenten Beesel, Bergen en Venlo vormen samen het Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid Venlo en omstreken (hierna te noemen: WAA), een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (verder kortheidshalve aangeduid als “de GR”).

WAA groep NV (hierna kortheidshalve aangeduid als “de NV”) voert in opdracht van de GR al jaren de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit.

Relatie WAA en gemeenten

De GR is enig aandeelhouder van de NV en de NV is dan ook een 100% dochtermaatschappij van de GR. De drie genoemde gemeenten hebben via de GR de aandelen van de NV in handen in de verhouding 11 (Beesel): 9 (Bergen): 80 (Venlo).

Afspraken voor de samenwerking tussen de GR en de NV worden vastgelegd in een aanwijzingsbesluit en een uitvoeringsovereenkomst. Deze worden jaarlijks vastgesteld.

De Raad van Commissarissen van de NV bestaat uit drie wethouders van de drie gemeenten. Er is een externe directeur aangesteld (sinds oktober 2013 is dit de heer Jeroen Walraven).

De GR is een rechtspersoon, als bedoeld in artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (een openbaar lichaam). De GR dateert uit 1989, laatstelijk gewijzigd in 1993. De leden van het Algemeen Bestuur van de GR worden op grond van de GR benoemd door de colleges van B&W uit hun midden, inclusief de voorzitter. Ieder college benoemt daartoe één lid. Per 10.000 inwoners of deel daarvan heeft ieder lid per gemeente een stem in het Algemeen Bestuur van de GR (art. 6). Dit resulteert in een stemverhouding van (Beesel) 4: (Bergen) 4: (Venlo): 11. Ondanks de numerieke stemverhouding, kan Venlo niet zelfstandig beslissen zonder medestem van Beesel danwel Bergen (art. 6 lid 3).

De leden van het Dagelijks Bestuur worden benoemd door en uit het Algemeen Bestuur (art. 19). De feitelijke situatie is dat de leden van het Algemeen Bestuur tevens het Dagelijks Bestuur van de GR vormen. In de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur worden alle besluiten genomen bij gewone meerderheid van stemmen der aanwezige leden (art. 21).

De gemeenteraad kan via de P&C-cyclus sturen op de uitvoering door de WAA en daarmee de risico's proberen te beperken. Echter, rechtstreekse sturingsmogelijkheden zijn -juist gegeven het feit dat de uitvoering in handen is via een GR-constructie- beperkt. Dit is inherent aan uitvoering door een GR, waarmee een nieuwe bestuurslaag is gecreëerd.

1) Klopt het dat de gemeenteraad van Beesel uitsluitend via de P&C-cyclus kan sturen op doelmatige en doeltreffende uitvoering door WAA (GR en NV)?

2) Zo ja, is het dan correct om te stellen dat de invloed die Beesel via de P&C-cyclus kan uitoefenen op de doelmatige en doeltreffende uitvoering door WAA zeer beperkt is?

3) Zo nee, wat zijn dan nog andere sturingsmogelijkheden?

Het risico dat in zijn algemeenheid kleeft aan uitvoering van gemeentelijke taken op afstand en bijsturing via de P&C-cyclus is dat er eenzijdig aandacht bij de gemeenteraad ontstaat voor de financiën. Volgens de Nationale ombudsman raken mensen in de sociale werkvoorziening steeds verder buiten beeld bij gemeenten als gevolg van de overdracht van taken en bevoegdheden van gemeenten aan gemeenschappelijke regelingen en vervolgens aan SW-bedrijven. Hierdoor ontstaat een gebrek aan vertrouwen. Dit terwijl er juist een 'betekenisvolle' relatie zou moeten zijn tussen gemeenten en de mensen die werken in SW-bedrijven. Volgens de Nationale ombudsman sturen gemeenten nu te veel op de financiën en staan ze te ver af van de mensen die in SW-bedrijven werken zelf en van hun belangen. Ook moeten gemeenten volgens de Nationale ombudsman een laagdrempelige mogelijkheid bieden waar Wsw'ers terecht kunnen met hun klachten. Op dit moment hebben SW-bedrijven goed op papier staan hoe problemen aangepakt moeten worden. Maar in de praktijk wordt hier nauwelijks gebruik van gemaakt, aldus de Nationale ombudsman.¹

 4) Hoe wordt de gemeente Beesel geïnformeerd over het aantal, de aard en de afhandeling van klachten over de uitvoering door WAA?

 5) Gebruikt de gemeente Beesel (of is de gemeente voornemens om) deze informatie te gebruiken om zo nodig bij te sturen op de uitvoering?

 6) Zo ja, welke bevoegdheden heeft de gemeente Beesel ter zake?

Wettelijk kader

WSW

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is bedoeld om mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat te laten doen in een zo normaal mogelijke arbeidsomgeving. Mensen die vanuit de Wsw geen werkplek vinden ook met behulp van een loonkostensubsidie, aanpassingen op de werkplek, begeleiding en een no-riskpolis (daarover later meer)², kunnen op een meer beschutte werkplek binnen een sociaal werkvoorzieningsbedrijf (SW-bedrijf) aan de slag. Sinds de inwerkingtreding van de Participatiewet is nieuwe instroom in de Wsw niet meer mogelijk.

 7) Is het correct om te stellen dat als er geen nieuwe doelgroep(en) worden toegelaten tot de WAA, sprake is van een sterfhuis-constructie en is dit vanuit financiële en/of politieke overwegingen wenselijk?

Participatiewet

De Participatiewet vervangt sinds 1 januari 2015 de Wsw, de Wet Werk en Bijstand en een groot deel van de Wajong. Er kunnen er geen mensen meer in de Wsw instromen. Dit geldt ook voor mensen

¹ "Oog voor mensen met een arbeidsbeperking", rapport 2014-120, Nationale ombudsman, september 2014.

² Voor werknemers met een ziekte of handicap betaalt UWV onder voorwaarden een Ziektewet-uitkering. De Ziektewet-uitkering dekt een groot deel van de loonkosten van de zieke werknemer. Deze regeling wordt de no-riskpolis genoemd.

met een Wsw-indicatie die op de wachtlijst stonden voor een Wsw-plek.³ In het kort is de procedure voor mensen met een arbeidshandicap na 1 januari 2015 als volgt:

Een burger die ondersteuning nodig heeft bij het vinden van werk en/of inkomen, is op grond van de Participatiewet rechthebbende en mag een beroep op ondersteuning door de gemeente doen. De gemeente verzorgt de eerste opvang en bekijkt of er een inkomensvoorziening (bijstand) nodig is en/of iemand arbeidsvermogen lijkt te hebben. Als dit laatste niet het geval is, dan ontvangt de burger een bijstandsuitkering en kan hij of zij eventueel geholpen worden bij een aanvraag voor dagbesteding, die kan worden verzorgd door zorginstellingen maar dit kan ook een passende activiteit zijn.

Blijkt uit een keuring door bijvoorbeeld UWV dat iemand arbeidsvermogen heeft (er wordt gerekend met een minimale loonwaarde van 30%, oftewel de verwachting dat de rechthebbende met een arbeidshandicap minimaal 30% van het geldende minimum- of CAO-loon kan verdienen) dan moet de gemeente ondersteuning bieden bij het vinden van een passende werkplek. Zo mogelijk krijgt de rechthebbende een regulier dienstverband bij een externe werkgever. Het verschil in loonwaarde (dat deel van het minimum- of CAO-loon dat de rechthebbende vanwege zijn arbeidshandicap niet zelf kan verdienen) wordt met een loonkostensubsidie door de gemeente aan die externe werkgever bijgepast. De loonkostensubsidie bedraagt op grond van de Participatiewet maximaal 70% van het minimumloon, vermeerderd met pro-rata vakantiegeld en vermeerderd met een vergoeding voor werkgeverslasten. Voor de loonkosten boven het wettelijk minimumloon ontvangt de werkgever geen loonkostensubsidie. Die kosten moet de werkgever zelf dragen.⁴ Voordat de feitelijke dienstbetrekking wordt aangegaan met een werkgever, kunnen mensen tijdelijk (maximaal 3 maanden) onbeloond op de beoogde arbeidsplaats geplaatst worden. Zij behouden dan recht op uitkering. Tijdens deze plaatsing krijgen werkgever en werknemer een beeld van de productiviteit van de werknemer op de werkplek, van zijn of haar loonwaarde. Verder kan in deze periode worden bekeken of nog andere voorzieningen moeten worden ingezet.

In de nieuwe situatie worden rechthebbenden dus in principe, geheel buiten de WAA om, voorzien van inkomen of kunnen zij ondersteund worden bij het vinden van passende arbeid in een reguliere baan. Alleen mensen die wel enig arbeidsvermogen hebben, maar minder dan 30%, zouden dan door de gemeente worden doorverwezen aan WAA voor beschut werk.⁵ Voordat de gemeente beschut werk in kan zetten, moet de gemeente personen waar zij beschut werk voor in willen zetten voor een (bindend) advies beschut werk aan UWV voordragen.

 8) Het UWV verricht de keuringen. Heeft de gemeente Beesel invloed op de uitslag van de keuring en zo ja, hoe en is dit vanuit financieel en/of politiek oogpunt wenselijk?

 9) Is bekend hoeveel Wsw-ers uit Beesel een salaris ontvangen boven het wettelijk minimumloon en wat de financiële gevolgen daarvan zijn voor de gemeente?

³ Nota bene: Beesel had op 31 december 2014 geen mensen meer op de wachtlijst Wsw staan.

⁴ Deze loonkostensubsidie moet worden betaald uit het Participatiebudget of uit de BUIG (met ingang van 1 januari 2010 zijn op grond van de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten –BUIG– de gemeentelijke geldstromen voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de WWB, IOAW, IOAZ en een gedeelte van de Bbz 2004 gebundeld).

⁵ In de feitencheck werd aangegeven dat dit geen beleid is van de gemeente Beesel.

 10) Welke invloed en/of wettelijke bevoegdheden heeft de gemeente Beesel om de salarislasten boven het wettelijk minimumloon van rechthebbenden te beperken?

 11) Is ingrijpen op de salarislasten boven het wettelijk minimumloon door de gemeente Beesel financieel en/of politiek wenselijk?

Gemeenten kunnen werkgevers verder 'verleiden' met de inzet van een no-riskpolis, werkplekaanpassingen en de inzet van andere voorzieningen die de werkgever ontlasten. In maart 2015 is de Ministerraad akkoord gegaan met een wetsvoorstel waarin de verschillen bij het afsluiten van no-riskpolissen en het aanbieden van mobiliteitsbonussen voor de doelgroep van deze extra banen worden opgeheven. Het wetsvoorstel moet nog door de Tweede en Eerste Kamer worden behandeld. Deze afspraak is tijdelijk en geldt alleen voor 2015.

Het kabinet heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om de no-riskpolis voor de gemeentelijke doelgroep per 2016 voor de duur van 5 jaar via UWV te laten lopen⁶. Hiervoor zal in de periode van 2016 tot en met 2020 een bedrag van € 8 miljoen oplopend tot € 23 miljoen terugvloeien van de Integratie-uitkering Sociaal Domein naar het Rijk. Gemeenten moeten zelf in de verordening opnemen dat werkgevers gebruik kunnen maken van dit instrument. Daarnaast moeten gemeenten in de beschikking aan de werkgever aangeven dat deze de ziek- en betermelding ook aan de gemeente doet, zodat de loonkostensubsidie over de ziekteperiode kan worden stopgezet/verrekend. De VNG raadt gemeenten aan om een reservering te maken voor de kosten van de no-riskpolis. UWV stuurt namelijk de facturen in 2016 over het jaar 2015. Als er geen reservering is, zullen de kosten drukken op het budget van 2016, dat lager zal zijn als gevolg van de wettelijke regeling die is voorzien voor 1 januari 2016.⁷

 12) Is bekend wat de financiële gevolgen zullen zijn (voor zowel de gemeente als de WAA) als het wetsvoorstel inzake mobiliteitsbonussen en no-riskpolissen niet door de Eerste en/of Tweede Kamer wordt aangenomen?

 13) Heeft Beesel conform de aanbeveling van de VNG (Ledenbrief VNG 15/003 van 20 januari 2015) een reservering gemaakt voor de kosten van de no-riskpolis, zodat de kosten niet op het budget van 2016 drukken?

Als blijkt dat een rechthebbende te veel begeleiding nodig heeft om bij een reguliere werkgever aan de slag kan, maar nog wel enige arbeid kan verrichten, dan kan de gemeente aan de rechthebbende een beschutte werkplek bieden. Kan een rechthebbende duurzaam in het geheel geen arbeid verrichten, dan zou hij recht kunnen hebben op dagbesteding. Dagbesteding wordt aangeboden door de zorginstellingen en dat zal worden bekostigd uit de Wet Langdurige Zorg en de WMO (waar het inwoners betreft die niet in een instelling woonachtig zijn). Hoewel De WLZ niet een bestuurlijke of financiële verantwoordelijkheid is voor de gemeente, probeert zij wel enige zicht en grip op de

⁶ Aangekondigd bij brief aan de Tweede Kamer van 21 november 2014

⁷ Bron: Ledenbrief VNG 15/003 van 20 januari 2015

instroom in dagbesteding te houden. Het gaat immers om burgers uit de eigen gemeente, waarvoor vanuit de gemeente ook een moreel/sociale verantwoordelijkheid wordt gevoeld.⁸

De Participatiewet gaat er vanuit dat gemeenten beschut werk inzetten voor de mensen die zijn aangewezen op werk in een beschutte omgeving. Bij de financiering wordt ook rekening gehouden met de inzet van beschut werk. Gemeenten zijn verplicht om beleid voor beschut werk vorm te geven, te bespreken met vertegenwoordigers van de gemeentelijke doelgroep en vervolgens vast te leggen in een verordening. In deze verordening legt de gemeente vast hoe zij de voorselectie vormgeeft, welke andere voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden aangeboden en hoe zij de omvang van het aanbod van de voorziening beschut werk vaststelt. (Artikel 8a, eerste lid, onderdeel e van de Participatiewet). Het al dan niet inzetten van de voorziening beschut werk is een beslissing van de gemeente die voor bezwaar en beroep vatbaar is. Het Rijk vindt het belangrijk dat gemeenten de voorziening beschut werk inzetten voor mensen voor wie dat nodig is. SZW monitort hoe gemeenten met deze voorziening omgaan.

 14) Wat houdt de monitor door SZW op het inzetten van de voorziening “beschut werk” precies in?

 15) Zijn gemeenten wettelijk verplicht om beschut werk aan te bieden? Zo nee, wat zijn dan de alternatieven en wat zijn daarvan de financiële consequenties?

Wet Gemeenschappelijke Regeling

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van 20 december 1984 regelt het oprichten van samenwerkingsverbanden tussen openbare lichamen, zoals gemeenten, provincies en waterschappen. Op grond van de Wgr kunnen deze openbare lichamen samenwerken in losse samenwerkingsverbanden (met name op grond van een bestuursovereenkomst), binnen een gemeenschappelijk orgaan zonder rechtspersoonlijkheid, maar kunnen zij ook *nieuwe* openbare lichamen oprichten. Voor dat laatste is gekozen: In 1989 werd op grond van de Wgr een openbaar lichaam opgericht voor de uitvoering van de Wsw (de gemeenschappelijke regeling WAA). Bij de oprichting in 1989 waren meerdere gemeenten betrokken. Door de gemeentelijke herindeling in de loop van de tijd zijn dit nu nog Beesel, Bergen en Venlo.

Kaderstelling en controle door de gemeenteraad op de uitvoering door de GR is in feite “op afstand” geplaatst. Raadsleden hebben dus geen stemrecht in het Algemeen of Dagelijks Bestuur van de GR. Zij kunnen wel via de eigen wethouder (die zitting heeft in het Algemeen en Dagelijks Bestuur) invloed proberen uit te oefenen op de besluitvorming.

 16) Kan de gemeenteraad de wethouder opdrachten meegeven voor besluitvorming in het Algemeen en Dagelijks bestuur van de GR?

 17) Zo ja, is de wethouder verplicht om deze opdrachten uit te voeren?

⁸ Bron: vastgesteld interviewverslag

Doelgroep: Wsw-oud

De doelgroep betreft mensen die vanwege een arbeidshandicap niet zonder ondersteuning vanuit de Wsw kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, maar die dat wel graag willen. In 2014 waren er in Beesel 86 personen die behoorden tot de oude Wsw-doelgroep (hierna te noemen: de Wsw-oud).

De 86 personen uit de WSW-doelgroep uit Beesel waren eind 2014 als volgt werkzaam:

- 23 personen deden beschut werk binnen (dus in dienst bij de GR, bij de WSW groep NV in huis);
- 23 personen deden beschut werk buiten (dus begeleid door de WSW groep NV bij een andere opdrachtgever, maar in dienst bij de GR, vooral groenvoorziening);
- 22 personen hadden een reguliere baan en dienstverband (bij een externe werkgever en deze externe werkgever ontving daarvoor via de WAA een loonkostensubsidie);
- 18 personen waren “geplaatst” (dat houdt in dat zij via detachering of begeleid werk bij een andere werkgever werkzaamheden verrichtten, maar nog wel in dienst waren bij de GR).

Overigens waren er uit rechthebbenden uit Beesel (10 SE) werkzaam bij een ander werkvoorzieningschap dan de WAA (Westrom). Ook waren er bij de WAA personen uit andere gemeenten bij de WAA geplaatst (20 SE's).⁹

 18) Is het wettelijk toegestaan om rechthebbenden uit de gemeente Beesel te verplichten zich te wenden tot het WAA voor bemiddeling naar passende arbeid?

 19) Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?

 20) Is het wettelijk toegestaan om rechthebbenden uit andere –niet bij de WAA aangesloten gemeenten- de toegang tot de WAA te ontzeggen?

 21) Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?

 22) Is het toegestaan om actief rechthebbenden uit andere –niet bij de WAA aangesloten gemeenten- te werven voor bemiddeling en/of plaatsing in een beschutte werkplek bij de WAA?

 23) Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?

⁹ Bron: primaire begroting 2014 GR, p. 9

Doelgroep nieuw

SW-bedrijven die in de toekomst de brede doelgroep van de Participatiewet aan de slag helpen, kunnen een deel van de bezuinigingen opvangen die met invoering van die wet gepaard gaan. Voor SW-bedrijven die alleen verantwoordelijk zijn voor het dalend aantal Wsw'ers is dat problematischer. Deze bedrijven moeten hun organisatie om de zoveel jaar aanpassen aan de nieuwe –steeds kleinere- omvang van hun bedrijf. Uiteindelijk zal er zelfs sprake zijn van een sterfhuis, omdat de doelgroep Wsw-oud geheel verdwijnt door uitstroom en nieuwe instroom wettelijk niet meer mogelijk is. Besparingen die deze SW-bedrijven realiseren, worden grotendeels teniet gedaan door reorganisatiekosten.

Uit een onderzoeksrapport dat in opdracht van Cedris werd opgesteld blijkt wat de mogelijkheden zijn als er voor het SW-bedrijf sprake is van een gelijkblijvend klantenbestand. Van een gelijkblijvend klantenbestand (in aantallen) kan alleen sprake zijn als er naast de uitstroom uit de Wsw-oud ook een nieuwe instroom plaatsvindt vanuit de nieuwe doelgroep uit de Participatiewet en er sprake is van nieuwe voorzieningen beschut en/of bijvoorbeeld detacheringplekken, werken met behoud van uitkering of vormen van loonkostensubsidie.¹⁰

Uit het interview dat voor dit onderzoek werd afgenomen blijkt dat de gemeente Beesel nadenkt over mogelijkheden om nieuwe doelgroepen door te verwijzen naar WAA. Echter, voor zover uit het dossieronderzoek blijkt, heeft WAA nog geen opdracht gekregen vanuit de deelnemende gemeenten om ook voor nieuwe doelgroepen werkzaam te zijn.

 24) Is het financieel, politiek en/of bestuurlijk wenselijk dat de doelgroep voor de WAA wordt uitgebreid met nieuwe instroom vanuit de Participatiewet?

 25) Zo nee, waarom niet?

 26) Zo ja; klopt het dat Beesel en/of Venlo en/of Bergen geen formele opdracht aan de WAA hebben gegeven om ook nieuwe doelgroep uit de Participatiewet werkzaam te zijn?

 27) Wordt politieke besluitvorming daarover op korte termijn voorzien?

 28) Is er zicht op de maximale omvang (in aantallen en in kosten/opbrengsten) van de nieuwe doelgroep dit zou kunnen worden doorgeleid naar de WAA?

Om de NV voort te laten bestaan, bijvoorbeeld omdat deze organisatie veel beter toegerust is dan de gemeente om mensen naar werk te begeleiden (al dan niet bij de WAA groep zelf of bij een externe werkgever) dan zou de nieuwe doelgroep (al dan niet arbeidsgehandicapt), onder een andere noemer moeten worden doorgesluisd naar de WAA. Daar moeten de deelnemende gemeenten wel goede afspraken over maken. Immers, duidelijk moet zijn hoe eventuele lasten en de lusten worden verdeeld, zeker als niet alle gemeenten voor hetzelfde model kiezen en sommige gemeenten (bijv. Venlo) ervoor kiezen om verder te gaan met Huizen in de Wijk. Het moet niet zo zijn dat een gemeente die kiest voor instandhouding van de WAA groep en daar burgers naar toe sluis,

¹⁰ Een financieel toekomstperspectief voor het sw-bedrijf na 2013, *Een doorrekening van het bedrijfsresultaat op basis van het rapport Optimaliseren Verdienvermogen*, Robert Capel 28 juni 2013, in opdracht van Cedris.

verantwoordelijk wordt voor kosten van het afbouwen van de werkzaamheden van een andere gemeente, die daar niet voor kiest. Een tweede voorwaarde is dat de WAA groep goed functioneert en zinvol werk moet kunnen bieden binnen het beschikbare budget.

 29) Stel dat niet alle aangesloten gemeenten kiezen voor hetzelfde model (toelating van dezelfde doelgroep en/of al dan niet werken met Huizen in de Wijk). Hoe worden dan de lasten en lusten verdeeld? Met andere woorden: zijn er waarborgen om te voorkomen dat de kosten voor het afbouwen van werkzaamheden niet voor rekening komen van gemeenten die daar niet voor kiezen?

 30) Kan de WAA voldoende zinvol werk bieden binnen het beschikbare budget, als een of meerdere aangesloten gemeenten kiezen voor afbouw en/of het niet toelaten de nieuwe doelgroep uit de Participatiewet tot de WAA?

Quotumregeling

In het sociaal akkoord van 11 april 2013 hebben het kabinet en sociale partners (werkgevers en werknemers) afgesproken dat ze extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het om 125.000 extra banen (ten opzichte van de peildatum 1 januari 2013) voor deze mensen die in 2026 gerealiseerd moeten zijn (100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid). De banenafpraak is een landelijke afspraak. Op landelijk niveau wordt gekeken of de werkgevers in de sector overheid en de werkgevers in de sector markt de aantallen hebben gerealiseerd die voor hun sector gelden. Als dat niet het geval blijkt te zijn, dan zal de overheid ingrijpen met een quotumheffing op individueel werkgeversniveau (vanaf 25 werknemers of meer). De eerste beoordeling vindt in 2016 plaats over het jaar 2015. De eerste heffingen worden op zijn vroegst in 2018 opgelegd over 2017.

De wet regelt een aantal belangrijke zaken die nodig zijn om de banenafpraak goed uit te voeren, zoals de doelgroep en het doelgroepregister, en om te monitoren of de werkgevers de extra banen in een jaar hebben gerealiseerd. De wet regelt ook de quotumheffing. Die wordt pas geactiveerd als de werkgevers de extra banen van de banenafpraak niet halen.

 31) Is zicht op het aantal banen dat de gemeente Beesel zal kunnen creëren, al dan niet in samenwerking met de WAA of lokale bedrijven en of dit naar verwachting volstaat om aan de quotumregeling te voldoen?

 32) Hoe en waar zullen de nieuwe banen worden gecreëerd?

Product-Markt Combinaties (PMC's)

Waar een regulier bedrijf zich meestal toelegt op één soort bedrijvigheid (groen, metaal, zakelijke dienstverlening en dergelijke) is de WAA een optelsom van ongelijksoortige product-markt-combinaties (PMC's) met een beperkte schaal. Vanuit bedrijfskundig oogpunt is dat een verre van gunstige situatie omdat het moeilijk is om voldoende focus aan te brengen en prioriteiten te stellen. Zo kan de WAA zich niet veroorloven om voor elke bedrijfsactiviteit verkopers in dienst te hebben en zal die ene verkoper die er wel is nou eenmaal meer affiniteit hebben met de ene PMC dan met de andere, nog los van het feit dat het ondoenlijk is om voor alle PMC's netwerken op te bouwen en te onderhouden. Een en ander wordt al geconstateerd in het document 'Samen Groeien' uit 2013.

Daarom is besloten dat een aantal PMC-s zal worden verkocht aan de markt (groen en schoonmaak, catering, postbezorging) en voor andere PMC-s die met verlies draaien zou de overweging zijn om ermee te stoppen. Er blijft dan een beperkt aantal PMC's over.

De vraag binnen de gemeente Beesel is "willen we dat wel? Willen we bijvoorbeeld de kwekerij wel afstoten?" Afstoting van PMC's zou er namelijk toe kunnen leiden dat de mensen die er nu zinvol en met enige verdien capaciteit te werk zijn gesteld, hun baan kwijtraken en op een andere manier door de gemeente toch aan werk moeten worden geholpen of van inkomen moeten worden voorzien. Uit de begroting voor 2015 van de NV blijkt dat de PMC's Kringloop en Moviton (hulpmiddelen service) eind 2014 onderwerp waren van onderzoek voor vervreemding. De verwachting die daarbij werd uitgesproken was dat Moviton vanaf oktober 2015 en Kringloop vanaf 2016 wordt overgedragen aan een derde partij.

 33) Hoe staat het met vervreemding van de PMC's Moviton en Kringloop?

 34) Wat gebeurt er na vervreemding met het dienstverband van de SW-medewerkers die werkzaam zijn bij Moviton en Kringloop?

 35) Wat zijn daarvan de financiële gevolgen voor de gemeente?

Ten tijde van het rekenkameronderzoek werd onderzocht of de groentak door de WAA kan worden afgestoten. Beesel maakt daar middels een contract echter goed gebruik van en bekend is dat hier vrijwel alleen burgers uit Beesel zelf werkzaam in zijn. Als de groentak door de WAA zou worden afgestoten, dan zou Beesel ervoor kunnen kiezen om de SW-medewerkers die hierin werkzaam zijn zelf aan te stellen, of om ze bijvoorbeeld via een daarvoor op te richten stichting in te huren. Dat moet dan wel gefinancierd worden uit de BUIG en het Participatiebudget. Tegelijkertijd zou de afdracht aan de WAA dan omlaag moeten, want de WAA maakt immers voor deze medewerkers geen kosten meer.¹¹

 36) Is het financieel voordelig voor de gemeente Beesel om de groentak af te stoten?

 37) Is het politiek wenselijk om de groentak af te stoten?

¹¹ Bron: vastgesteld interviewverslag

- 38) Is het toegestaan—als de groentak wordt afgestoten— om de middelen die daarvoor tot dan toe door de gemeente aan de WAA werden afgedragen, te gebruiken voor het financieren van een andere constructie (zoals een loonkostensubsidie via inleen van een stichting)?
- 39) Kunnen SW-medewerkers die werkzaam zijn in de groentak worden verplicht om over te stappen naar een nieuwe werkgever (bijvoorbeeld een door de gemeente op te richten stichting)?
- 40) Zo nee, hoe verzekert de gemeente Beesel zich er dan van dat de SW-medewerkers die nu via de WAA werkzaam zijn in de groentak ook daadwerkelijk via de nieuwe constructie kunnen worden ingeleend?

Financiering vanuit het Rijk

Voor de uitvoering van de Wsw ontvangt de gemeente per SE-eenheid een bijdrage vanuit het Rijk. Deze bijdrage zal in de loop van de jaren als gevolg van uitstroom (naar WAA of WIA, het bereiken van de pensioenleeftijd en sterfte) geleidelijk afnemen tot nul. Nieuwe instroom in de Wsw-oud is namelijk met het van kracht worden van de Participatiewet niet meer mogelijk. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (waaronder arbeidsgehandicapten) kunnen vanaf 1 januari 2015 alleen nog een beroep doen op ondersteuning vanuit de Participatiewet.

Het Rijk berekende de “blijfkans” van Wsw-oud in 2020 op 71%. Dat betekent dat het Rijk ervan uitgaat dat er in Beesel eind 2020 nog 57,9 SE's zullen zijn. De toekomstige bijdrage van het Rijk zal gebaseerd zijn op de berekende blijfkans en dus, zoals gezegd, geleidelijk afnemen tot nul.¹²

Beesel ontvangt voor de uitvoering in 2015 circa € 2,1 miljoen van het Rijk¹³. Overigens zal het Rijk bij kleine gemeenten (met minder dan 100 SE's) zoals Beesel enige mate van soepelheid hanteren, als blijkt dat werkelijke aantallen toch blijken af te wijken van de berekende blijfkans. Er is dus in een vangnetconstructie t.a.v. de financiering daarvan voorzien. Daarbij wordt –kort gezegd– voor 2016 de financiering door het Rijk gebaseerd op realisatiecijfers van 2015.¹⁴

Door de Rijksoverheid is bepaald dat de komende jaren de rijksbijdrage Wsw zal worden afgebouwd van ruim € 26.000 in 2014 naar € 22.700 per Wsw-arbeidsjaar (gerekend in SE's) in 2020. Omdat de Wsw-cao onverkort van toepassing blijft, is het de verwachting dat de loonkosten Wsw jaarlijks zullen toenemen met een percentage gelijk aan de inflatie. De uitvoerings- en plaatsingskosten per SE bedragen ruim € 28.000 per jaar.¹⁵ Dit leidt tot een jaarlijks verder oplopend dekkingstekort per Wsw-er. Wsw-medewerkers met minder dan 5 dienstjaren hebben een minimum loon en de Wsw-medewerkers met meer dan 5 dienstjaren hebben een functieloon conform Wsw-cao. Dit functieloon ligt gemiddeld 10-20% hoger dan het minimumloon. Hoe langer de Wsw-medewerker in dienst is, hoe hoger het dekkingstekort dus zal zijn.

¹² Bron: Blijfkansen medio 2015 tot medio 2020 per gemeente, SEO Economisch Onderzoek, gepubliceerd op <http://www.gemeenteloket.minszw.nl>

¹³ Bron: Gemeenteloket SZW, <http://www.gemeenteloket.minszw.nl/dossiers/werk-en-inkomen/wsw/instrumenten.html>

¹⁴ http://www.divosa.nl/sites/default/files/20141202_Technische_beschrijving_Verdeling_Participatiebudget_2015_ev.pdf

¹⁵ Jaarstukken 2013 GR, p. 43

O (een Ontwikkelingsschaal op het niveau van het jeugd-minimumloon is de laagste schaal), G de hoogste schaal waarin rechthebbenden uit Beesel zijn ingeschaald (circa € 3.000 per maand).¹⁶ De verdeling van Wsw-gerechtigden uit Beesel over de loonshalen was per eind 2014 volgens opgave van de gemeente als volgt:

Werksoort	Aan-tal	Verdeling over loonshalen								
		?	O	B2	C1	C2	D1	D2	E	G
Beschut binnen	23	0	9	7	3	3	0	0	1	0
Groenvoorziening	22	0	8	7	2	1	2	0	0	2
Techn.verpakken	6	0	4	0	1	0	0	1	0	0
Wol	4	0	2	0	1	0	1	0	0	0
Schoonmaak	4	0	1	1	1	0	1	0	0	0
Post	4	0	2	1	0	1	0	0	0	0
Overig	5	0	1	2	1	0	1	0	0	0
Wsw geplaatst	18	4	3	2	4	1	3	0	1	0
Totaal	86	4	30	20	13	6	8	1	2	2

Dit overzicht geeft geen volledig inzicht in het salaris van de betreffende medewerkers en ook niet in de trede binnen de loonshalen waarop beloond wordt. Echter, in de hogere loonshalen wordt ruim meer betaald aan een Wsw-medewerker dan waarvoor de gemeente wordt gefinancierd vanuit het Rijk.

 41) Vanuit Beesel zitten relatief veel SW-medewerkers loonschaal O, een ontwikkelingsschaal op het niveau van het jeugd-minimumloon. Deze personen zullen automatisch doorschuiven naar een duurdere, naastgelegen schaal. Is bekend wat de financiële gevolgen daarvan voor de gemeente Beesel zullen zijn?

 42) Er zijn ook SW-medewerkers uit Beesel werkzaam in de relatief hogere loonshalen. Is bekend wanneer de gemeente een financieel voordeel als gevolg van natuurlijke uitstroom (naar WAA of WIA, het bereiken van de pensioenleeftijd en sterfte) een financieel voordeel behaalt en hoe groot dit voordeel zal zijn?

 43) Van SW-medewerkers uit Beesel die werkzaam zijn in de hoogste loonshalen wordt verondersteld dat zij ook coördinerende taken uitvoeren en SW-medewerkers uit lagere loonshalen deels aansturen en begeleiden. Hoe zal het wegvallen van coördinatie en aansturing door deze medewerkers na uitstroom worden opgevangen en wat zijn daarvan de financiële consequenties?

 44) Is er al iets bekend over de ontwikkelingen van het CAO-loon voor SW-medewerkers en de financiële gevolgen daarvan?

¹⁶ Vergelijking Collectieve Arbeidsovereenkomst voor de Sociale werkvoorziening 1 december 2012 tot 1 januari 2014 (nieuwe CAO-onderhandelingen zijn begin 2015 afgebroken).

Financiering GR en NV

De ontvangen Rijksmiddelen worden door de gemeenten doorgesluisd naar de GR. De gemeenten zijn ook verplicht om bij te dragen in de kosten van bestuur en secretariaatskosten, alsmede in het eventuele exploitatietekort van de GR, volgens een door het Algemeen Bestuur vast te stellen verdeelsleutel (25% wordt bepaald door het aantal inwoners en 75% door het aantal full time equivalenten met een Wsw-dienstbetrekking per gemeente). De GR betaalt vervolgens uit de bijdragen die zij van de gemeenten ontvangt de kosten die de NV maakt voor haar werkzaamheden, die zij namens de GR uitvoert. Het aandeel van Beesel bedraagt circa 10% van het totaal. De bijdragen van de gemeenten moeten per voorschot betaalbaar worden gesteld (art. 35).

 45) Is bekend hoe het aandeel van Beesel in de totale bijdrage van gemeenten aan de WAA zich zal ontwikkelen als er geen nieuwe doelgroep zal worden toegelaten tot de WAA?

 46) Is bekend hoe het aandeel van Beesel in de totale bijdrage van gemeenten aan de WAA zich zal ontwikkelen als er wel een nieuwe doelgroep zal worden toegelaten tot de WAA?

Begrotingen en jaarrekeningen GR en NV

Het Dagelijks Bestuur van de GR maakt jaarlijks een ontwerpbegroting op en stuurt die toe aan de gemeenteraden. In de ontwerpbegroting wordt aangegeven wat de door gemeenten voor dat jaar verschuldigde bijdrage is. De gemeenteraden kunnen binnen een redelijke termijn na de datum van toezending omtrent de ontwerpbegroting aan het Dagelijks Bestuur “van het gevoelen doen blijken”. Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren, waarin dit gevoelen is verrat, bij de ontwerpbegroting en biedt het ontwerp tijdig aan het algemeen bestuur ter vaststelling aan. Het Algemeen Bestuur van de GR stelt vervolgens de begroting vast (art. 31), waarbij zoals hiervoor vermeld, een stemverhouding geldt die afhankelijk is van het aantal inwoners van de gemeenten.

De jaarrekening wordt via dezelfde procedure vastgesteld. Gemeenteraden kunnen dan echter “bezwaren” indienen en deze worden bij de jaarrekening gevoegd die aan het Algemeen Bestuur wordt aangeboden. Ondanks bezwaren is het Algemeen Bestuur van de GR echter bevoegd de jaarrekening vast te stellen (art. 32).

 47) Klopt het dat het Algemeen Bestuur door de stemverhouding van de GR (die afhankelijk is van het inwonertal van de deelnemende gemeenten), begrotingen en jaarrekeningen kan vaststellen, zelfs als Beesel van negatieve gevoelens daarover heeft doen blijken of bezwaren daartegen heeft ingediend?

De deelnemende gemeenten zijn, zoals gezegd verplicht om de GR over voldoende middelen te laten beschikken om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Weigeren zij dit, dan wordt de GR door tussenkomst van Gedeputeerde Staten opgeheven en wordt een liquidatieplan opgesteld, waarmee alle rechten en plichten die er op dat moment zijn worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (art. 33).

 48) Wat gebeurt er in het ultieme geval dat Beesel aanstuurt op opheffing van de GR ?

 49) Wat zijn daarvan de financiële gevolgen?

 50) Kan de NV voortbestaan als de GR wordt opgeheven?

 51) Mocht de GR worden geliquideerd, wie kan dan worden belast met de uitvoering van de Participatiewet? Kan dit bijvoorbeeld nog steeds de NV?

Een deelnemende gemeente kan er ook voor kiezen om uit de GR te treden. Uittreding kan echter slechts plaatsvinden met ingang van 1 januari van het vijfde jaar, volgende op het jaar waarin het besluit tot uittreding in werking is getreden en uittredende gemeente blijft aansprakelijk voor de schulden van het Werkvoorzieningschap op het tijdstip van uittreden naar het aandeel volgens de in artikel 39 lid 2 vermelde verdeelsleutel (art. 39). Concreet is een gemeente op het moment dat besloten wordt tot uittreding, dus nog mede-aansprakelijk voor eventuele verliezen van de GR van de vijf eerstvolgende jaren.

 52) Is zicht op de (omvang van de) financiële gevolgen in het ultieme geval dat Beesel ervoor zou kiezen om uit de GR te treden?

Accountantscontrole/rechtmatigheid

Een externe accountant doet onderzoek naar de jaarstukken van zowel de NV als de GR. Uit het onderzoek blijkt dat er in 2013 goedkeurende accountantsverklaringen werden afgegeven ("getrouw beeld-verklaring").¹⁷

Met een accountantsverklaring geeft de huisaccountant aan in hoeverre WAA heeft voldaan aan de eisen van sociale en financiële rechtmatigheid. Op sociaal gebied wordt getoetst of er voldaan is aan de personele eisen zoals die door het Rijk in de Wsw en het Besluit Vaststelling Subsidie heeft neergelegd. Op financieel gebied wordt getoetst in hoeverre alle uitgaven die gedaan zijn binnen de kaders van de genoemde wettelijke regelingen en of deze passen binnen wettelijke bepalingen voor verslaggeving (BBV), financiering (wet FIDO), etc.

WAA heeft steeds aan de gestelde rechtmatigeisen voldaan. WAA streeft ernaar ook in de toekomst steeds aan deze eisen te voldoen maar kan daar volgens de jaarstukken 2013 geen garantie voor geven, omdat het Rijk jaarlijks wet- en regelgeving aanpast zonder rekening te houden met praktische (on)mogelijkheden. Hierdoor is het risico van subsidiekorting altijd latent aanwezig.¹⁸

 53) Op welke concrete praktische (on)mogelijkheden om te voldoen aan de gestelde rechtmatigeisen wordt in de gewaarmerkte jaarstukken 2013 van de GR gedoeld?

 54) Hebben de praktische (on)mogelijkheden om te voldoen aan wet- en regelgeving als gevolg van aanpassingen in wet- en regelgeving door het Rijk (zoals bedoeld in de jaarrekening 2013 van de GR) zich in het verleden voorgedaan en wat waren daarvan de financiële gevolgen?

Exploitatietekorten & weerstandsvermogen

Door de gemeenten moet jaarlijks een bijdrage worden geleverd als gevolg van het negatief exploitatieresultaat van de WAA Groep NV. Begin 2012 heeft een eerste reorganisatie

¹⁷ Ten tijde van het onderzoek waren de jaarstukken over 2014 nog niet beschikbaar.

¹⁸ Bron: gewaarmerkte jaarstukken 2013 WAA GR

plaatsgevonden naar aanleiding van veranderde marktomstandigheden voor de afdeling Instroom. Begin 2013 is onder de naam “Huis op orde” een tweede reorganisatie gestart om de WAA groep NV gereed te maken voor de toekomst. In 2013 was er –exclusief reorganisatiekosten en een bijzondere bate- sprake van een ongeveer sluitende exploitatie. Na verwerking van bijzondere baten ad € 462.000 (een bijdrage van de GR in de exploitatie van WAA groep NV) resteerde uiteindelijk een positief resultaat van € 449.000. Eerder was een tekort begroot van € 592.000¹⁹.

De financiële exploitatie van de GR was met een exploitatietekort van € 2.174.000 in 2013 beter dan begroot en beter dan in 2012 (€ 2.307.000). Begroot voor 2013 was een tekort van € 2.447.000. Het negatieve concernresultaat, zijnde het exploitatieresultaat inclusief aanvullende bijdragen van en aan de NV, bedroeg in 2013 € 2.636.000 en was hiermede lager dan begroot maar hoger dan in 2012. In 2012 bedroeg het tekort € 1.834.000. Het concernresultaat in 2012 werd overigens positief beïnvloed door een eenmalige bijdrage van € 473.000 van de NV aan de GR waarmee de gemeentelijke bijdrage in dat jaar kon worden verlaagd. Het resultaat in 2013 werd juist negatief beïnvloed is door het (bijna) geheel terugstorten van deze eenmalige bijdrage uit 2012 middels een bijdrage aan de NV ad € 462.000 ter herstel van het weerstandsvermogen van de NV.

Hat exploitatietekort in 2013 (= resultaat zonder bijdragen aan de NV) van de GR was beter dan begroot. Dit was omdat er een hogere reguliere Rijkssubsidie per Wsw arbeidsjaar was en een extra, niet begrote bonus voor realisatie van Begeleid Werken uit 2010 die in 2013 door het Rijk aan gemeenten is uitgekeerd en door gemeenten integraal is doorbetaald aan de GR (voor Beesel bedroeg deze bonus € 6.425,85). Daarbovenop was sprake van hogere diverse baten en lagere kosten voor modernisering Wsw dan begroot.²⁰

Uit de eerste begrotingswijziging 2014 van de GR blijkt dat het Algemeen Bestuur heeft besloten de gemeentelijke bijdrage van gemeenten aan de GR per Wsw-arbeidsjaar te fixeren op het bedrag van de primaire begroting, waardoor deze ongeveer gelijk bleef. Voor de uitvoering van de Wsw betaalt de GR in 2014 circa € 1,9 miljoen extra aan de NV. Het nog resterende (begrote) exploitatietekort van de NV zal worden gedekt uit de reserve weerstandsvermogen, waardoor de verwachte reserves van zowel de GR als de NV sterk zullen dalen (volgens de 1^e begrotingswijziging 2014 zal het vrij beschikbare vermogen van de GR per einde 2014 tot ongeveer nihil zijn gedaald en van de NV tot ongeveer € 2 miljoen).

 55) Het concernresultaat in 2012 van de GR werd positief beïnvloed door een eenmalige bijdrage van € 473.000 van de NV aan de GR waarmee de gemeentelijke bijdrage in dat jaar kon worden verlaagd. Het resultaat in 2013 werd juist negatief beïnvloed door het (bijna) geheel terugstorten van deze eenmalige bijdrage uit 2012 middels een bijdrage aan de NV ad € 462.000 ter herstel van het weerstandsvermogen van de NV. Waarom is er gekozen voor deze manier van dekking van het weerstandsvermogen?

Koers WAA

Mede ter voorbereiding op het van kracht worden van de Participatiewet, hebben de in de GR WAA samenwerkende gemeenten Beesel, Bergen en Venlo kaderstellende uitgangspunten vastgesteld.

¹⁹ Bron: Jaarstukken 2013 NV

²⁰ Bron: gewaarmerkte jaarstukken 2013 WAA GR

Deze uitgangspunten zijn in 2012 met directie en Raad van Commissarissen van WAA besproken en luiden:

- ✿ Gemeenten willen niet tot nauwelijks financieel risicodragend zijn voor wat betreft het bedrijfsresultaat van de uitvoerder(s) van de Wsw dan wel Participatiewet;
- ✿ Gemeenten beogen de uitvoering van de Wsw dan wel Participatiewet budgettair neutraal uit te (laten) voeren; waar op het ene onderdeel tekorten geaccepteerd moeten worden, zullen die op het andere onderdeel gecompenseerd moeten worden;
- ✿ Gemeenten willen geen verantwoordelijkheid dragen noch bevoegdheden hebben met betrekking tot de bedrijfsvoering van ondernemingen die worden betrokken bij uitvoering van de Wsw dan wel Participatiewet;
- ✿ Gemeenten streven naar positieve ondernemingsresultaten van ondernemingen die worden betrokken bij de uitvoering van de Wsw dan wel Participatiewet, teneinde een deel van die opbrengsten op basis van een private overeenkomst in te kunnen zetten ter financiering van het publiek blijvende werkvoorzieningsdeel dat zich richt op werkzoekenden met een beperkte loonwaarde-capaciteit (tot 40% van het wettelijk minimumloon).

 56) Het eerste kaderstellende uitgangspunt van samenwerking tussen gemeenten en de WAA luidt dat gemeenten niet of nauwelijks financieel risicodragend willen zijn voor wat betreft de uitvoerder(s) van de Wsw dan wel de Participatiewet. Feit is dat gemeenten verplicht zijn om bij te dragen in eventuele exploitatietekorten van de WAA. Hoe realistisch is het bedoelde uitgangspunt, gegeven dit feit?

 57) De Participatiewet voorziet in een loonkostensubsidie van maximaal 70% van het geldende minimumloon of CAO-loon. Daaruit kan worden geconcludeerd dat gerekend wordt op een minimale verdien capaciteit van rechthebbenden met een loonwaarde van 30% of meer. Uit onderzoek zou blijken dat arbeidsgehandicapte werknemers interessant zijn voor 'de markt' vanaf ongeveer 40% loonwaarde. Kennelijk is dit de reden dat de WAA alleen bemiddelt voor rechthebbenden met een loonwaarde vanaf 40% loonwaarde, conform de uitgangspunten uit 2012. Klopt dit? Zo ja, wat gebeurt er dan met rechthebbenden met een loonwaarde tussen de 30% en de 40%? En wat zijn de financiële consequenties voor de WAA en voor de gemeente van deze keus?

In 2013 is in het koersdocument "Samen Groeien" de gemeentelijke visie op de toekomst van de sociale werkvoorziening en de WAA beschreven. Deze visie is gericht op verlaging van kosten en vergroting van mogelijkheden op werk in een reguliere omgeving in het licht van de komende decentralisaties.

Een van de mogelijkheden die wordt genoemd om de kosten te reduceren is dat binnen de bestaande product-marktcombinaties (PMC's) keuzes worden gemaakt die al dan niet zelfstandig levensvatbaar zijn en passen bij de Wsw doelgroep. Daarbij wordt uitgegaan van het gegeven dat uit onderzoek zou blijken het omslagpunt waarbij – puur financieel geredeneerd – arbeidsgehandicapte werknemers interessant zijn voor 'de markt' ligt rond de 40% loonwaarde.

Op basis van het koersdocument "Samen Groeien" heeft WAA groep een Strategisch plan geschreven met de titel "Samen Anders"²¹. Binnen dit plan zijn 5 topprojecten geformuleerd:

²¹ Strategische plan 2015-2020 voor WAA groep van juni 2014.

1. Sobere en doelmatige organisatie. Het neerzetten van een *lean & mean* sociaal duurzaam detachingsbureau;
2. Voorbereiden vervreemden PMC's. Het vervreemden van de verschillende PMC's waarbij de Wsw-medewerkers minimaal op detachingsbasis werkzaam blijven bij de activiteit die vervreemd wordt;
3. Onderzoeken van de huidige respectievelijk het implementeren van een nieuw *governance* model, het opzetten van een nieuwe organisatie- en communicatiestructuur voor een sociaal duurzaam detachering bureau én het onderbrengen van de Wsw-medewerkers inclusief begeleiding die in buurten gaan werken (voor Venlo: Huis van de Wijk);
4. Uitbreiden externe plaatsingen. Het realiseren van de beweging van binnen naar buiten voor de Wsw-medewerkers die hiervoor in aanmerking komen;
5. Dashboard. Een cockpit met prestatie-indicatoren op het gebied van organisatie, operatie, afzetmarkt en financiële cijfers om de hele transitie op de juiste manier te managen.

Op basis van deze koers is een aantal financiële scenario's doorgerekend. Bij alle scenario's blijkt dat het korten van de Rijkssubsidie op de Wsw-medewerkers voor de komende zes jaar een gigantische invloed heeft op het resultaat van WAA groep. Gemiddeld loopt het verwachte subsidietekort per jaar per medewerker op van € 3.250,- in 2014 naar € 10.567,- in 2020. In totaal betekent dit een subsidietekort van gemiddeld € 4,5 miljoen per jaar voor de komende zes jaar. Het transformeren van WAA groep naar een sociaal duurzaam detachingsbureau zorgt voor een ommekeer naar een positief bedrijfsresultaat van gemiddeld € 1,6 miljoen per jaar tot en met 2020. Dit is echter onvoldoende om de komende jaren het sterk oplopende subsidietekort te compenseren. Bij deze cijfers is uitgegaan van het feit dat alle tijdelijke contracten van de Wsw-medewerkers omgezet zouden worden in contracten voor onbepaalde tijd.

 58) Is het wettelijk verplicht om alle tijdelijke contracten van SWmedewerkers om te zetten in contracten voor onbepaalde tijd?

 59) Zo nee, is het financieel en/of politiek wenselijk dan wel onwenselijk om dit niet te doen?

 60) Als de nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet zou worden doorgeleid naar de WAA, moeten die dan ook contracten voor onbepaalde tijd worden aangeboden?

 61) Zo nee, is het financieel en/of politiek wenselijk dan wel onwenselijk om dit niet te doen?

Voor de transformatie naar een sociaal detacheringbureau is bovendien gemiddeld € 500.000 per jaar tot en met 2020 aan frictiekosten nodig. Samenvattend is het gemiddelde tekort € 3,4 miljoen per jaar tot en met 2020. Bij deze berekeningen zijn de operationele kosten sterk gereduceerd en is uitgegaan van het feit dat er altijd voldoende en rendabel werk is voor alle Wsw-medewerkers, aldus het bestuur van de NV.

 62) Waaruit bestaan de frictiekosten en wat zou de bijdrage van Beesel daaraan zijn?

 63) Zijn er na 2020 nog frictiekosten te verwachten?

 64) Is er zicht op de mate waarin er in de toekomst voldoende rendabel werk is voor alle Wsw-medewerkers, gegeven het arbeidsmarktperspectief in Limburg?

Losstaand van de verschillende scenario's rondom tijdelijke contracten wordt in 'Samen Groeien' stilgestaan bij het feit dat er is sprake van natuurlijke uitstroom. Op basis van historische cijfers wordt door de NV van de volgende natuurlijke uitstroom van Wsw-medewerkers uitgegaan:

2015: 9%
 2016: 8%
 2017: 7%
 2018: 6%
 2019: 6%
 2020: 6%

 65) In het document 'Samen Groeien' wordt door de bij de WAA aangesloten gemeenten uitgegaan van natuurlijke uitstroom van in totaal 42% tot en met 2020. De blijfkans is dus volgens de gemeenten 58%. SZW rekent echter met een blijfkans van 71%. Vanwaar dit verschil? Wat zijn de eventuele financiële gevolgen van dit verschil?

Appendix: Checklist vraagpunten doelmatigheid en doeltreffendheid WAA

- 1) Klopt het dat de gemeenteraad van Beesel uitsluitend via de P&C-cyclus kan sturen op doelmatige en doeltreffende uitvoering door WAA (GR en NV)?
- 2) Zo ja, is het dan correct om te stellen dat de invloed die Beesel via de P&C-cyclus kan uitoefenen op de doelmatige en doeltreffende uitvoering door WAA zeer beperkt is?
- 3) Zo nee, wat zijn dan nog andere sturingsmogelijkheden?
- 4) Hoe wordt de gemeente Beesel geïnformeerd over het aantal, de aard en de afhandeling van klachten over de uitvoering door WAA?
- 5) Gebruikt de gemeente Beesel (of is de gemeente voornemens om) deze informatie te gebruiken om zo nodig bij te sturen op de uitvoering?
- 6) Zo ja, welke bevoegdheden heeft de gemeente Beesel ter zake?
- 7) Is het correct om te stellen dat als er geen nieuwe doelgroep(en) worden toegelaten tot de WAA, sprake is van een sterfhuis-constructie en is dit vanuit financiële en/of politieke overwegingen wenselijk?
- 8) Het UWV verricht de keuringen. Heeft de gemeente Beesel invloed op de uitslag van de keuring en zo ja, hoe en is dit vanuit financieel en/of politiek oogpunt wenselijk?
- 9) Is bekend hoeveel Wsw-ers uit Beesel een salaris ontvangen boven het wettelijk minimumloon en wat de financiële gevolgen daarvan zijn voor de gemeente?
- 10) Welke invloed en/of wettelijke bevoegdheden heeft de gemeente Beesel om de salarislasten boven het wettelijk minimumloon van rechthebbenden te beperken?
- 11) Is ingrijpen op de salarislasten boven het wettelijk minimumloon door de gemeente Beesel financieel en/of politiek wenselijk?
- 12) Is bekend wat de financiële gevolgen zullen zijn (voor zowel de gemeente als de WAA) als het wetsvoorstel inzake mobiliteitsbonussen en no-riskpolis niet door de Eerste en/of Tweede Kamer wordt aangenomen?
- 13) Heeft Beesel conform de aanbeveling van de VNG (Ledenbrief VNG 15/003 van 20 januari 2015) een reservering gemaakt voor de kosten van de no-riskpolis, zodat de kosten niet op het budget van 2016 drukken?
- 14) Wat houdt de monitor door SZW op het inzetten van de voorziening “beschut werk” precies in?

- 15)** Zijn gemeenten wettelijk verplicht om beschut werk aan te bieden? Zo nee, wat zijn dan de alternatieven en wat zijn daarvan de financiële consequenties?
- 16)** Kan de gemeenteraad de wethouder opdrachten meegeven voor besluitvorming in het Algemeen en Dagelijks bestuur van de GR?
- 17)** Zo ja, is de wethouder verplicht om deze opdrachten uit te voeren?
- 18)** Is het wettelijk toegestaan om rechthebbenden uit de gemeente Beesel te verplichten zich te wenden tot het WAA voor bemiddeling naar passende arbeid?
- 19)** Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?
- 20)** Is het wettelijk toegestaan om rechthebbenden uit andere –niet bij de WAA aangesloten gemeenten- de toegang tot de WAA te ontfangen?
- 21)** Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?
- 22)** Is het toegestaan om actief rechthebbenden uit andere –niet bij de WAA aangesloten gemeenten- te werven voor bemiddeling en/of plaatsing in een beschutte werkplek bij de WAA?
- 23)** Zo ja, wat zijn daarvan de financiële gevolgen?
- 24)** Is het financieel, politiek en/of bestuurlijk wenselijk dat de doelgroep voor de WAA wordt uitgebreid met nieuwe instroom vanuit de Participatiewet?
- 25)** Zo nee, waarom niet?
- 26)** Zo ja; klopt het dat Beesel en/of Venlo en/of Bergen geen formele opdracht aan de WAA hebben gegeven om ook nieuwe doelgroep uit de Participatiewet werkzaam te zijn?
- 27)** Wordt politieke besluitvorming daarover op korte termijn voorzien?
- 28)** Is er zicht op de maximale omvang (in aantallen en in kosten/opbrengsten) van de nieuwe doelgroep dit zou kunnen worden doorgeleid naar de WAA?
- 29)** Stel dat niet alle aangesloten gemeenten kiezen voor hetzelfde model (toelating van dezelfde doelgroep en/of al dan niet werken met Huizen in de Wijk). Hoe worden dan de lasten en lusten verdeeld? Met andere woorden: zijn er waarborgen om te voorkomen dat de kosten voor het afbouwen van werkzaamheden niet voor rekening komen van gemeenten die daar niet voor kiezen?
- 30)** Kan de WAA voldoende zinvol werk bieden binnen het beschikbare budget, als een of meerdere aangesloten gemeenten kiezen voor afbouw en/of het niet toelaten de nieuwe doelgroep uit de Participatiewet tot de WAA?

- 31)** Is zicht op het aantal banen dat de gemeente Beesel zal kunnen creëren, al dan niet in samenwerking met de WAA of lokale bedrijven en of dit naar verwachting volstaat om aan de quotumregeling te voldoen?
- 32)** Hoe en waar zullen de nieuwe banen worden gecreëerd?
- 33)** Hoe staat het met vervreemding van de PMC's Moviton en Kringloop?
- 34)** Wat gebeurt er na vervreemding met het dienstverband van de SW-medewerkers die werkzaam zijn bij Moviton en Kringloop?
- 35)** Wat zijn daarvan de financiële gevolgen voor de gemeente?
- 36)** Is het financieel voordelig voor de gemeente Beesel om de groentak af te stoten?
- 37)** Is het politiek wenselijk om de groentak af te stoten?
- 38)** Is het toegestaan—als de groentak wordt afgestoten— om de middelen die daarvoor tot dan toe door de gemeente aan de WAA werden afgedragen, te gebruiken voor het financieren van een andere constructie (zoals een loonkostensubsidie via inleen van een stichting)?
- 39)** Kunnen SW-medewerkers die werkzaam zijn in de groentak worden verplicht om over te stappen naar een nieuwe werkgever (bijvoorbeeld een door de gemeente op te richten stichting)?
- 40)** Zo nee, hoe verzekert de gemeente Beesel zich er dan van dat de SW-medewerkers die nu via de WAA werkzaam zijn in de groentak ook daadwerkelijk via de nieuwe constructie kunnen worden ingeleend?
- 41)** Vanuit Beesel zitten relatief veel SW-medewerkers loonschaal O, een ontwikkelingsschaal op het niveau van het jeugd-minimumloon. Deze personen zullen automatisch doorschuiven naar een duurdere, naastgelegen schaal. Is bekend wat de financiële gevolgen daarvan voor de gemeente Beesel zullen zijn?
- 42)** Er zijn ook SW-medewerkers uit Beesel werkzaam in de relatief hogere loonschalen. Is bekend wanneer de gemeente een financieel voordeel als gevolg van natuurlijke uitstroom (naar WAA of WIA, het bereiken van de pensioenleeftijd en sterfte) een financieel voordeel behaalt en hoe groot dit voordeel zal zijn?
- 43)** Van SW-medewerkers uit Beesel die werkzaam zijn in de hoogste loonschalen wordt verondersteld dat zij ook coördinerende taken uitvoeren en SW-medewerkers uit lagere loonschalen deels aansturen en begeleiden. Hoe zal het wegvallen van coördinatie en aansturing door deze medewerkers na uitstroom worden opgevangen en wat zijn daarvan de financiële consequenties?
- 44)** Is er al iets bekend over de ontwikkelingen van het CAO-loon voor SW-medewerkers en de financiële gevolgen daarvan?

- 45)** Is bekend hoe het aandeel van Beesel in de totale bijdrage van gemeenten aan de WAA zich zal ontwikkelen als er geen nieuwe doelgroep zal worden toegelaten tot de WAA?
- 46)** Is bekend hoe het aandeel van Beesel in de totale bijdrage van gemeenten aan de WAA zich zal ontwikkelen als er wel een nieuwe doelgroep zal worden toegelaten tot de WAA?
- 47)** Klopt het dat het Algemeen Bestuur door de stemverhouding van de GR (die afhankelijk is van het inwonertal van de deelnemende gemeenten), begrotingen en jaarrekeningen kan vaststellen, zelfs als Beesel van negatieve gevoelens daarover heeft doen blijken of bezwaren daartegen heeft ingediend?
- 48)** Wat gebeurt er in het ultieme geval dat Beesel aanstuurt op opheffing van de GR ?
- 49)** Wat zijn daarvan de financiële gevolgen?
- 50)** Kan de NV voortbestaan als de GR wordt opgeheven?
- 51)** Mocht de GR worden geliquideerd, wie kan dan worden belast met de uitvoering van de Participatiewet? Kan dit bijvoorbeeld nog steeds de NV?
- 52)** Is zicht op de (omvang van de) financiële gevolgen in het ultieme geval dat Beesel ervoor zou kiezen om uit de GR te treden?
- 53)** Op welke concrete praktische (onmogelijkheden) om te voldoen aan de gestelde rechtmatige eisen wordt in de gewaarmerkte jaarstukken 2013 van de GR bedoeld?
- 54)** Hebben de praktische (on)mogelijkheden om te voldoen aan wet- en regelgeving als gevolg van aanpassingen in wet- en regelgeving door het Rijk (zoals bedoeld in de jaarrekening 2013 van de GR) zich in het verleden voorgedaan en wat waren daarvan de financiële gevolgen?
- 55)** Het concernresultaat in 2012 van de GR werd positief beïnvloed door een eenmalige bijdrage van € 473.000 van de NV aan de GR waarmee de gemeentelijke bijdrage in dat jaar kon worden verlaagd. Het resultaat in 2013 werd juist negatief beïnvloed door het (bijna) geheel terugstorten van deze eenmalige bijdrage uit 2012 middels een bijdrage aan de NV ad € 462.000 ter herstel van het weerstandsvermogen van de NV. Waarom is er gekozen voor deze manier van dekking van het weerstandsvermogen?
- 56)** Het eerste kaderstellende uitgangspunt van samenwerking tussen gemeenten en de WAA luidt dat gemeenten niet of nauwelijks financieel risicodragend willen zijn voor wat betreft de uitvoerder(s) van de Wsw dan wel de Participatiewet. Feit is dat gemeenten verplicht zijn om bij te dragen in eventuele exploitatietekorten van de WAA. Hoe realistisch is het bedoelde uitgangspunt, gegeven dit feit?
- 57)** De Participatiewet voorziet in een loonkostensubsidie van maximaal 70% van het geldende minimumloon of CAO-loon. Daaruit kan worden geconcludeerd dat gerekend wordt op een minimale verdien capaciteit van rechthebbenden met een loonwaarde van 30% of meer. Uit onderzoek zou

blijken dat arbeidsgehandicapte werknemers interessant zijn voor 'de markt' vanaf ongeveer 40% loonwaarde. Kennelijk is dit de reden dat de WAA alleen bemiddelt voor rechthebbenden met een loonwaarde vanaf 40% loonwaarde, conform de uitgangspunten uit 2012. Klopt dit? Zo ja, wat gebeurt er dan met rechthebbenden met een loonwaarde tussen de 30% en de 40%? En wat zijn de financiële consequenties voor de WAA en voor de gemeente van deze keus?

58) Is het wettelijk verplicht om alle tijdelijke contracten van SW-medewerkers om te zetten in contracten voor onbepaalde tijd?

59) Zo nee, is het financieel en/of politiek wenselijk dan wel onwenselijk om dit niet te doen?

60) Als de nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet zou worden doorgeleid naar de WAA, moeten die dan ook contracten voor onbepaalde tijd worden aangeboden?

61) Zo nee, is het financieel en/of politiek wenselijk dan wel onwenselijk om dit niet te doen?

62) Waaruit bestaan de frictiekosten en wat zou de bijdrage van Beesel daaraan zijn?

63) Zijn er na 2020 nog frictiekosten te verwachten?

64) Is er zicht op de mate waarin er in de toekomst voldoende rendabel werk is voor alle Wsw-medewerkers, gegeven het arbeidsmarktperspectief in Limburg?

65) In het document 'Samen Groeien' wordt door de bij de WAA aangesloten gemeenten uitgegaan van natuurlijke uitstroom van in totaal 42% tot en met 2020. De blijfkans is dus volgens de gemeenten 58%. SZW rekent echter met een blijfkans van 71%. Vanwaar dit verschil? Wat zijn de eventuele financiële gevolgen van dit verschil?

++++